

Vreme: 21.07.2026 10:01

Medij: vesti-online.com

Link: <https://vesti-online.com/evropa-izvozi-milione-zivih-zivotinja-pakao-na-brodovima-ka-severnoj-africi/>

Autori: Redakcija

Teme: Svetska banka

Naslov: Evropa izvozi milione živih životinja: Pakao na brodovima ka Severnoj Africi

4773

U kamionima koji svakodnevno pristižu u špansku luku Kartahena, a zatim na dotrajale teretne brodove, Evropska unija izvozi milione živih ovaca i goveda u Severnu Afriku i na Bliski istok. Životinje tokom dugih putovanja provode dane u skučenom prostoru, izložene vrućini, iscrpljenosti i bolestima, da bi po dolasku često završile u objektima koji ne primenjuju evropske standarde dobrobiti. Istraživanja medija i organizacija za zaštitu životinja ukazuju na industriju u kojoj se živa bića prvenstveno posmatraju kao roba merena kilogramima.

Reportaža švajcarskog lista NZZ prati ovaj trgovinski lanac od španskog zaleđa do Kartahene, jednog od najvažnijih evropskih čvorišta za izvoz stoke. Kamioni sa ovcima i govedima pristižu gotovo bez prekida, dok se vrednost pošiljki obračunava prema ukupnoj težini tereta. Kada životinje odbijaju da uđu u brod, radnici primenjuju različite metode prinude, koje su organizacije za zaštitu životinja više puta označile kao neprihvatljive. Potražnja posebno raste pred Kurban-bajram, ali problem nije povezan sa samim verskim praznikom, već sa obimom trgovine, načinom transporta i slabom kontrolom na odredištima.

Veliki broj goveda potiče iz evropske mlečne industrije. Muška telad, koja ne proizvode mleko i imaju manju tržišnu vrednost, prevoze se iz Irske, Francuske, Češke, Austrije i drugih zemalja u španska tovišta. Posle dostizanja odgovarajuće težine ponovo se transportuju do luka i ukrcajavu na brodove za treće zemlje. Oko Kartahene je tokom prethodnih 15 godina izgrađen čitav poslovni sistem koji povezuje farme, tovišta, trgovce, prevoznike i brodarske agente.

Organizacija "Četiri šape" navodi da EU godišnje izveze približno 4,5 miliona živih goveda, svinja, ovaca, koza i konja u zemlje izvan Unije. Podaci međunarodne trgovine potvrđuju razmere španskog izvoza: Maroko je samo tokom 2024. uvezao više od 900.000 živih ovaca, od kojih je oko 772.000 stiglo iz Španije. Iste godine iz Španije je uvezano i više od 82.000 goveda. FOUR PAWS, Svetska banka - trgovinski podaci

Poseban problem predstavlja stanje brodova. Prema podacima međunarodne mreže organizacija za zaštitu životinja, prosečna starost brodova za prevoz stoke premašuje 40 godina, dok su mnogi naknadno prepravljeni od teretnih ili naftnih brodova. Gotovo polovina plovila koje je odobrila EU koristi zastave država označenih kao visokorizične u međunarodnom sistemu kontrole plovidbe, među kojima su Togo i Sijera Leone. Animal Welfare Foundation, Eurogroup for Animals

Posledice takvog sistema godinama izlaze na videlo. Brod "Kvin Hind" prevrnuo se 2019. kod rumunske luke Midijsa sa više od 14.000 ovaca. Plovila "Karim Alah" i "Elbeik" mesecima su lutala morem jer luke nisu želele da prime životinje zbog sumnje na bolest. Brod "Ekspres M" je 2025. zbog kvara proveo više od dve nedelje na putovanju koje uobičajeno traje pet do šest dana, sa 2.400 goveda i 460 ovaca. Slučaj "Spiridon II", koji je plovio iz Urugvaja, nije bio izvoz iz EU, ali pokazuje širi problem ove industrije: gotovo 3.000 goveda ostalo je nedeljama na brodu zbog spornih uvoznih dokumenata. Animal Welfare Foundation

Organizacije "Animals International", "Welfarm" i druge grupe dokumentovale su i ozbiljno nehumano postupanje nakon iskrcavanja u pojedinim zemljama Severne Afrike i Bliskog istoka. Njihovi nalazi ukazuju na grubo rukovanje, neodgovarajuću infrastrukturu i klanje bez prethodnog omamljivanja. Takva praksa nije prisutna svuda, ali nedostatak pouzdane kontrole znači da evropske institucije ne mogu da garantuju šta će se dogoditi sa životinjama nakon njihovog dolaska.

Važno je, međutim, precizirati da evropska pravila ne prestaju formalno da važe čim brod napusti teritorijalne vode EU. Sud pravde EU presudio je da plan putovanja mora dokazati poštovanje Uredbe 1/2005 sve do prvog mesta istovara u trećoj zemlji. Glavni problem je sprovođenje: evropski organi izvan Unije nemaju iste mogućnosti nadzora, a kontrole tokom plovidbe i na odredištima ostaju slabe. Uredba EU 1/2005, presuda Suda pravde EU

Dok Velika Britanija zabranjuje izvoz živih životinja radi klanja i tova, a Australija postepeno ukida izvoz živih ovaca, Evropska unija još pokušava da popravi sistem koji je teško kontrolisati čim brod isplovi. Sve je više zahteva da se žive životinje zamene izvozom mesa, čime bi se zadržala trgovina, ali izbegla višednevna putovanja i ponavljanje katastrofa koje već godinama prate ovu industriju.

Napomena o autorskim pravima:

Zabranjeno je preuzimanje, kopiranje ili prenošenje teksta, dela teksta ili fotografija sa sajta vesti-online.com bez izričitog navođenja izvora i aktivnog linka ka originalnom tekstu na našem sajtu.

Svako kršenje ovog pravila biće smatrano povredom autorskih prava i biće prijavljeno u skladu sa zakonom.

